

Man skal være modig

DEN KREATIVE KLASSE

Djembe har sat sig for at finde den gnist, der antænder den hastigt voksende 'kreative klasse', som Richard Florida skriver om i sin bog af samme navn. Hvem er de, de kreative, som ifølge Florida er med til at sikre fremgang og økonomisk vækst i en by eller et geografisk område? Hvad er det, der driver dem?

Det er sjovt at lege. Men endnu sjovere, når man selv kan bestemme, hvad legen skal handle om. Det mener et af Danmarks kreative hoveder, musikeren, tegneren og historiefortælleren Carl Quist Møller, der giver nogle bud på, hvad der skal til, hvis man vil leve af sine ideer.

AF KAREN MOHR SOKKELUND FOTO SVEND ERIK SOKKELUND

I en kælder på Christianshavn sidder en mand ved en computer og rynker panden. Klokken er lidt over 12. Udenfor siler solen ned.

Carl Quist Møller ser op med et venligt smil og vinker mig ind. 'Ej blot til løgn' står der på den åbne gadedør.

Musikeren, tegneren og løgnehistoriefortælleren Carl Quist Møller siger selv, at han går efter at få lov til at være så kreativ som muligt, når han vælger sine jobs.

"Jeg går ikke efter de jobs, hvor der er flertal penge. Men søger en lille smule ubevidst at få lov til at bestemme."

Selvfolgelig er der tale om en balance.

"Det er sjovere at læse noget op, du selv har skrevet, men det giver jo ikke nogen løn – i hvert fald ikke her og nu. Hvis jeg bliver hyret til at indlæse en børnebog af Astrid Lindgren, er det måske knapt så udfordrende, men jeg tjener en timeløn – og mere, hvis den bliver genudsendt. Og det er jo mit erhverv, det her."

Hans hår stritter egensindigt i forskellige retninger og får ham til at ligne en trold, der lige er stået op. Men det er tre timer siden han tog hul på dagens arbejde. Og der venter mange opgaver i tegnestuen, før han ved fem-tiden kan sætte sig i et tog mod Århus, hvor han skal optræde med en af sine historier.

"Der er en masse praktisk arbejde, som også skal klares, hvis du vil leve af dine ideer. Du skal være en arbejdshest."

At leve fra opgave til opgave på den måde, som Carl Quist Møller og mange andre kreative gør, kan godt minde om at surfe på en bølge.

Hvordan kommer du op på bølgen igen gang på gang?

"Ved at planlægge mit liv formår jeg at ride på bølgen hele tiden. Jeg har aftaler om arbejde

halvandet år frem med små huller til enkeltjobs indimellem."

Manden, der lever af sine gakkede historier, bliver lige pludselig alvorlig.

"Det er vigtigt, at man ikke siger ja til for meget arbejde, for så falder man ned. Brænder ud."

Fra Carl Quist Møllers mave høres en sagte rumlen. Vi har aftalt at kombinere interviewet med hans frokostpause. Men han skal lige have styr på en håndfuld adresser, der tidligere på dagen for vild i computerens uvejsomme indre.

Det magiske øjeblik

Da vi sidder ude i solen og venter på vores mad, begynder Carl Quist Møller på en drabelig historie om krokodiller med tårer i øjnene, som han fandt på, da han skulle optræde på Rigshospitalet for Læger Uden Grænser i forbindelse med DM i Indsamling.

Carl Quist Møllers ansigt står ikke stille, mens hans fortællerstemme lister sig ind på mig som en æske med fyldt chokolade. Jeg venter spændt på, hvad der mon er inden i det næste stykke. Og er ikke et sekund i tvivl om, at manden kan leve af sine talegaver.

Alt imens historien udvikler sig og bliver stadig vildere, får Carl Quist Møller sig selv viklet ud af skjorten og den brune fløjsjakke, der bestemt har kendt bedre dage. Da han er færdig med at fortælle, misser to blege arme og en hvid undertrøje lidt forlegent mod middagssolen.

Har du aldrig problemer med at få ideer?

"Jeg kan godt gå i tre dage, hvor der bare er lukket, og tænke: 'Hvordan skal jeg kunne finde på noget?' Og så pludselig 'bum' så er det der. Det magiske øjeblik. Så skriver jeg det ned, for

ellers forsvinder det igen. Og så handler resten om at bygge slottet op."

Da jeg skulle skrive historien til Læger Uden Grænser fik jeg at vide dagen før, at der på scenen ville være en krokodille med hoved i begge ender. Krokodillen, som Lars H.U.G. har lavet, er faktisk ret flot. Men den irriterede mig lidt, for den var ikke rigtig til at komme udenom, da den jo var en del af scenografien. Så jeg brugte det meste af natten på at finde på en historie, der handlede om krokodiller."

At turde tage chancer

Inden jeg får set mig om, er han i gang med at fortælle en ny historie – om en dreng, der kan slukke ildebrande med sit tis. En stime billeder sprøjter ud over min nethinde.

Historien er på vej til Århus, hvor han nogle dage senere skal fortælle den til en masse børn, mens et helt symfoniorkester spiller til. Musikken til Carl Quist Møllers tekst har Andy Pape komponeret.

"Det lyder som en blanding af Stravinskij og Tom & Jerry!"

Carl Quist Møllers øjne lyser af begejstring.

"Det er sindssygt spændende, og jeg glæder mig helt vildt til at stå og arbejde med det her orkester."

Carl Quist Møller har øvet sig i en lille måneds tid. Så hyren på 10.000 kroner er i virkeligheden ret beskedene i forhold til det store arbejde, han har lagt i det.

"Det kan jeg jo ikke leve af! Men jeg ser det her projekt som en investering. Det er sjovt – og det giver også omtale. Man skal hele tiden være risikovillig og turde tage chancer, hvis man vil leve på den her måde. Man skal være modig."

En anden dag skal jeg måske ud og optræde som pauseklovn i en halv time ved en dismission

på et husholdningsseminarium. Det får jeg også 10.000 kroner for."

Og på den måde går regnestykket op. Men det er vigtigt for Carl Quist Møller at prøve grænser af og samarbejde med andre kreative mennesker.

"Ellers ville det dø ud."

Tango og tegninger

I tegnestuens vindue er der en hær af små plasticfigurer, plakater, planter og plader. Indenfor gror der papir allevegne. I bøgerne bor dyr. På væggen breve om bonuspoints og biblioteks-penge.

Over tegnebordet hænger en farvelagt skitse af jungledyret Hugo, som Carl Quist Møller for snart mange år siden var med til at give liv. Dengang han lavede tegnefilm.

Det er efterhånden længe siden, han har arbejdet som animator. Det er ikke så frit. Instruktøren bestemmer jo slagets gang. Og sådan skal det også være. Men det passer ikke rigtig med Carl Quist Møllers temperament. Han kan godt lide friheden til at gå sine egne veje.

"At lave tegnefilm er et enormt stort, tungt orgel at spille på. Langsomt og tungt og dyrt. Det bliver meget nemt fabriksarbejde. Jeg savnede det kreative frirum, så jeg trak mig lidt ud af det."

Carl Quist Møller tegner stadigvæk 'stillbilleder' til bøger, plakater, postkort og cd'er. Men han trækker på sin baggrund som animator i andre sammenhænge.

"Jeg tænker meget i forløb. Der ligger en historie i alle former for performance. Også i en koncert."

Tegningerne og de skæve rytmer har været en rød tråd i Carl Quist Møllers liv siden barndommern.

Når hans far, Flemming Quist Møller, tegner på cykelmyggen Egon eller andre figurer, sad lille Carl nemlig gerne på fars knæ med en blyant og et stykke papir. Og når far Flemming var ude at spille med Bazaar, var Carl også meget tit med.

I 1989 var Carl Quist Møller med til at danne Tango Orkestret sammen med Palle Windfeldt, Kåre Munkholm, Kristian Jørgensen og Henrik Sveidahl. Her udforskede de Astor Piazzollas *tango nuevo* med stor nysgerrighed og utraditionel besætning: guitar, vibrafon og marimba, violin, basklarinet og saxofon samt Carl Quist Møllers batteri af slagtojsinstrumenter tilsat raslende kæder, andekald og kander med vand.

Men ikke den obligatoriske kontrabas. Og det stillede store krav til kreativiteten. Også Carls. Når de fire andre musikere kompenserede for bassens bund med 'skæve' oktav-pedaler og den slags, opfandt han gurgende gryder og bryggede tågede mosekonelandskaber i sit magiske hjørne.

"Når jeg spillede med Tango Orkestret, så jeg altid billeder for mig. Og da jeg ikke læser noder, tegnede jeg forløbet i de sværeste numre og satte ansigter på instrumenterne, så jeg kunne se, om musikken skulle være sur, glad eller ked af det."

Borte med bassen

Med erfaringen og alderen blev Tango Orkestrets musik mere moden – og mindre skæv.

"Siden der sidste år kom en kontrabas med, er lyden blevet mere traditionel, og det er traditionelle trommer, der er brug for."

Carl Quist Møllers stemme bliver ulden i kanten, da han fortæller, hvorfor han er stoppet i Tango Orkestret.

"Det er meget vemodigt for mig – og samtidigt svært, for man kan ikke nå det hele. Jeg havde ikke tid til at øve mig nok. Og min rolle var ikke så kreativ. Jeg kunne ikke høre sjove, mærkelige lyde i det mere på samme måde som før. Jeg kunne godt lide lyden af det, men jeg kunne ikke rigtig finde ud af at placere mig selv i det. Jeg kunne høre noget traditionelt smukt, men ikke noget mærkeligt – og det begrænsede min kreativitet."

Han rømmer sig.

"Det er vigtigt for mig at kunne lægge sjælen i de opgaver, jeg påtager mig."

Hvorfor arbejder du med det, du gør?

Carl Quist Møller smager lidt på spørgsmålet.

"Jeg har bare ikke kunnet holde op med at lege. Det handler nok også om, at jeg har set det som nogle af mine eneste muligheder, fordi jeg lærte at læse, skrive og regne meget sent. Men når jeg har været så meget oppe i skoene, har det også noget at gøre med min opdragelse. Fordi jeg følte, at jeg på en eller anden måde skulle leve op til min far. Så jeg har haft ild i røven for at lave noget, der var godt!"

Han holder en pause.

"Jeg gør det, jeg gør, fordi jeg ikke ka' la' være. Rigtig meget altså!"

CARL QUIST MØLLER

Født 1964. Animator, illustrator, trommeslager, forfatter og løgnehistoriefortæller.

Startede som percussionlærling i Bazaar med sin beatnikfar, Flemming Quist Møller, da han var ni år. Modtog herefter trommeundervisning af Bjarne Rostwoldt. Er kendt for sin ejendommelige blanding af percussion, trommesæt og lydeffekter.

Var med til at danne Tango Orkestret i 1989. Blev kendt som historiefortæller i DR1, hvor han løj så næsen vokse! Har udgivet CDer og bøger og modtog 1999

Dansklærerforeningens Forfatterpris. Er med i trioen Djanzz, der spiller junglejazz for børn og danseglade voksne. I foråret 2005 var han med i to teaterstykker: 'Den 3. Tango' på Kaleidoskop sammen med Tango Orkestret og 'Slatne snabel' på Anemone Teatret sammen med Djanzz.

UDVALGTE PLADER

Med Tango Orkestret:

'Lo que vendra' (1995) STUCD 19505 – med det legendariske andekald og hele batteriet af special effects.

'1999' (1999) STUCD 19904

'Tango' (2001) STUCD 01052 – med Marcelo Nisinman

'Hora Cero' (2003) STUCD 03122 – med bas

Med Djanzz:

'Ta' en dans' (2004) Djanzz 01

'Elefantens slatne snabel' (2005) Djanzz 03
Sælges via: WWW.DJANZZ.DK.

LØGNEHISTORIER PÅ TRYK

'Min fætters flyver og andre historier'

'De magiske fodboldstøvler og andre historier'

'Frøen og andre historier' (1997) Gyldendal

LØGNEHISTORIER LIVE

Aarhus Symfoniorkester og Carl Quist

Møller: 'Tissemyren'. Musik af Andy Pape. Tekst af Carl Quist Møller.

4. september 2005, 18.30: Piccolo, DR P2: Uropførelse (30 minutter).

21. oktober 2005, 09.07: Klassisk Forum, DR P2: Hele koncerten (1 time).

Carl Quist Møller (og andre fortællere)

2. juli 2005, 11-13: Højskolernes Telt, Roskilde Festival 2005.

